

V

vaĉo ⚓. Garda deĵoro sur ŝipo: *ordinara* ~o *daŭras 4 horojn*; ~anaro. ~i (ntr). Deĵori dum ~o.

vagabondo. Senhejmlulo, vagulo.

vakero. Rajdanta gardisto de brutoj en Norda Ameriko. Kp GAŬĈO.

valento ⚗. Kombiniveco de atomoj, rilatigitaj al hidrogeno kiel normo; ligounuo: *karbono havas kvar ~ojn*. **Unu~a, du~a** ktp. Adj. karakterizanta elementon, kies unu atomo kombiniĝas respektive kun 1, 2 ktp atomoj de hidrogeno aŭ anstataŭas ilin.

valeriano 🌿. Genro (*Valeriana* el valerianacoj) de plurjaraj herboj, el kiuj kelkaj specioj estas ĝardene kultivataj, unu farmacie uzata (ĝia sekigita rizomo kun radikoj estas valora drogo: ~a radiko).

valuto ₧ ANST 1 Mono aŭ monsigno cirkulanta en unu lando: *la ~oj ampleksas la devizojn, la bankbiletojn, la metalajn monerojn k la aktiajn kuponojn*. 2 Plenvalora fremda devizo. 3 Rilata valoro de papermono al la ora aŭ arĝenta metalunuo.

valvo ANST 1 🌀 Ĉia movebla peco destinita por enlasi likvon aŭ vaporon en tubon, ujon ks., aŭ por malhelpi ĝian ellasiĝon, aŭ inverse: *disko~o, klap~o, jungo~o, ŝoldo~o, nadlo~o; reduktita ~o* (sur gascilindro, por redukti la premon, tiel ke la gaso elfluas malrapide); *sekuriga ~o* (kiu ellasas la vaporon de kaldrono, kiam ties premo superas ian limon); *sen~a motoro*. 2 🔧 Aparato, ofte havanta la formon de vitra tubo kun du aŭ pluraj metalaj elektrodoj, kiu posedas la econ, permesi la trafluon de kurento en ununura senco: *brila, trielektroda, inversa, dura, mola ~o; ~oportilo*. 3 🚗 Ĉiu el la du partoj de konko de lamenbrankuloj.

vanado ⚗. V. Elemento, kun atomnumero 23 k atomepozo 50,95, kun amfotera karaktero, nuntempe uzata en metalurgio.

Varil ALD ~o. 1 △ Amplekso de ~ado: *estas granda ~o inter la ekstremaj*

valoroj. 2 🌿 Unuo de la botanika-zoologia sistematiko, subdivido de specio aŭ de subspecio, ampleksanta grupon de plantoj aŭ bestoj herede samdevenaj, sed distingitaj disde similaj grupoj per heredaj karakterizaĵoj, rigardataj ne sufiĉe esencaj, por ke oni rekonu ĝin kiel specion aŭ subspecion. ~igl. *Pari*, ke io aŭ iu ~u.

Varianto ALD 2 △. En algebra esprimo, elemento, kiu varias: *sen~a, unu~a, du~a sistemo*.

* **Varma** ALD ~botelo. Termoso. ~izola. Malebliganta la elperdiĝon de la varmo: *asbesto estas ~izola materialo*. ~izoligl. Provizi (ujojn, kondukilojn ktp) per ~izolaj envolvaĵoj.

vektoro □. Segmento de rekta linio, simbolanta grandon k determinanta ĝin per longo, direkto k senco. Kp SKALARO.

vermiljono ♣. Koloraĵo eltirita el cinabro. Kp KARMEZINO, SKARLATO.

verniso ⚗. Solvaĵo de rezino k oleo, lasanta post sekigo maldikan, senkoloran, solidan tavolon sur la ŝmirita objekto: *alkohola ~o*; (analoge) ~o *por la ungoj*. ~i (tr). Provizi per tavolo de ~o: ~i *pentraĵon, meblon*.

veronalo ⚗. Dietilbarbiturata acido, uzata kiel dormigilo — $C_4H_2N_2O_3$ (C_2H_5)₂.

vertiĝo. Kapturriĝo pro sento pri senekvilibrigo: ~on *povas kaŭzi la vido de proksima profundaĵo, stomakmalsano ktp*. ~odona. Tiel alta, ke ĝi kaŭzas ~on.

* **Vestiblo** ALD 2 ♥. Nomo donata al kavajaĵoj eniraj al aliaj partoj de kelkaj organoj: *labirinta ~o; koraj ~oj*.

vetoo 🚫. Konstitucia rajto de ŝtatestro, de supera kortumo, de regno-ligano ktp, forjeti provizore aŭ definitive decidon de parlamento, asembleo aŭ alia organismo: *absoluta, prokrasta ~o*. ~i (tr). Uzi tiun rajton, nuligante aŭ prokrastante ion: ~i *leĝon*.

* **Vico** ALD (al la RIM.) 2 Ĝi estas ankaŭ prefikse uzata por signifi nominalan parencecon inter la gefiloj el unua edziĝo